

Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w klasach I-III - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w klasach I-III
Kod przedmiotu	05.2-WP-PPIWM-MESwS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	7
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr Iwona Kopaczyńska, prof. UZ • dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, prof. UZ • dr hab. Mirosława Nyczaj-Drąg, prof. UZ • dr Klaudia Kasowska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	15	1	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	15	1	15	1	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z zagadnieniami z zakresu edukacji przyrodniczej i społecznej zgodnie z podstawą programową klas I-III; przygotowanie studentów do posługiwania się metodami poznawania i badania środowiska przyrodniczego oraz społecznego; nabycie umiejętności organizowania sytuacji edukacyjnych służących konstruowaniu przez dzieci wiedzy o otaczającej rzeczywistości społeczno-przyrodniczej; rozbudzanie wrażliwości na przyrodę , kształtowanie postawy poszanowania przyrody oraz refleksyjności w świecie dokonujących się zmian społeczno-kulturowych.

Wymagania wstępne

Podstawy dydaktyki ogólnej, teorii wychowania oraz wiedza z zakresu psychologii rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym.

Zakres tematyczny

Wykłady

Znaczenie kontaktów z przyrodą w rozwoju i edukacji dziecka wczesnoszkolnego. Badanie przyrody żywej i nieożywionej – dziecko w roli badacza i konstruktora wiedzy o świecie przyrodniczym i panujących w nim relacjach. Realia edukacji ekologicznej – drogi refleksji i praktyki. Wpływ człowieka na przyrodę . Sposoby walki z zagrożeniami i podejmowane działania profilaktyczne w kl. I-III. Dziecko jako uczestnik procesów społecznych. Zaniedbane obszary edukacji społecznej młodszych uczniów i możliwości ich modyfikowania. Wykorzystanie książek popularno-naukowych i literatury społeczno-obyczajowej w poszerzaniu wiedzy dzieci o sobie, innych i otaczającej rzeczywistości społecznej. Kreowanie tożsamości dziecka w relacjach z „Innym” – chorym, niepełnosprawnym, biednym, wykluczonym, o innym kolorze skóry i odmiennych tradycjach oraz religii.

Konwersatoria

Analiza podstawy programowej i wybranych programów kształcenia pod kątem zawartości treści przyrodniczych, ekologicznych i prozdrowotnych. Treści przyrodnicze w podręcznikach do klas I-III – analiza podejmowanej tematyki, struktury zadaniowej oraz sposobów realizacji edukacji przyrodniczej. Metody poznawania i badania środowiska przyrodniczego: pomiar, obserwacja, doświadczenie, eksperyment. Konstruowanie sytuacji edukacyjnych aranżujących aktywność badawczą dzieci. Kształtowanie pojęć przyrodniczych ustalonych programem nauczania w klasach I-III (las, pole, łąka, staw, ssaki, ptaki itd.). Wycieczka jako forma bezpośredniego poznawania rzeczywistości:rodzaje wycieczek, planowanie i organizowanie, przygotowanie ścieżki dydaktycznej. Możliwości realizowania edukacji ekologicznej na lekcjach w klasach początkowych:świadomość i wyobrażenia ekologiczne; ochrona środowiska. Wymiary wiedzy społecznej w klasach I-III: problematyka programowa a rzeczywistość społeczno-kulturowa dziecka. Obserwacja, wywiad, ankieta, rozmowa jako narzędzia poznawania środowiska społecznego. Dziecko jako członek rodziny: wiedza o rodzinie i sposoby jej wykorzystywania oraz poszerzania o nowe aspekty (rodziny pełne, niepełne, rozbite, zastępcze, rozwód, itp.). Dziecko w relacji z osobami niepełnosprawnymi. Dziecko wobec problemu biedy i głodu – opracowanie przewodnika dla dzieci. Wiedza o Polsce i jej realizacja na lekcjach w klasach I-III; patriotyzm, tolerancja, relacje z sąsiadami, pozycja Polski na świecie. „Inny” w edukacji dzieci: rozumienie różnic kulturowych (tradycje, religie, obyczaje); ludzie na świecie (problemy rasowe i demograficzne). Realizacja treści społecznych w rozwiązaniach zagranicznych.

Metody kształcenia

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: E.4.W1. Sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej o środowisku przyrodniczym i środowisku społecznym oraz wiedzy metodycznej do projektowania zajęć dydaktycznych w zakresie edukacji środowiskowej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej; E.4.W2. Znaczenie stwarzania warunków do zajęć badawczych i eksperymentów oraz organizowania sytuacji edukacyjnych umożliwiających dzieciom lub uczniom samodzielną eksplorację; E.4.W3. sposoby kształtowania przedsiębiorczości u dzieci lub uczniów.	• PPiW_W-10 • PPiW_W-11	• kolokwium	• Wykład • Konwersatorium
Zaprojektować eksperyment uczniowski z zakresu wiedzy przyrodniczej; Dostrzec i skomentować podstawowe prawa fizyki zachodzące w otoczeniu ucznia; Wykonać proste doświadczenie za pomocą przedmiotów codziennego użytku i przeanalizować z uczniami jego przebieg.	• PPiW_U-01 • PPiW_U-02 • PPiW_U-03 • PPiW_U-04 • PPiW_U-06 • PPiW_U-07 • PPiW_U-08	• bieżąca kontrola na zajęciach • kolokwium	• Wykład • Konwersatorium
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do: E.4.K2. Budzenia i podtrzymywania w uczniach ciekawości odkrywcy.; E.4.K1. Rozbudzania szacunku dla myślenia naukowego;	• PPiW_K-03	• dyskusja	• Wykład • Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Wykłady Pozytywnie zaliczone kolokwium Konwersatorium: Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zadań przewidzianych do realizacji w ramach zajęć oraz pozytywna ocena z kolokwium. Ocena końcowa -średnia arytmetyczna ocen z wykładów i konwersatorium.

Literatura podstawowa

1. Klus-Stańska D., W nauczaniu początkowym inaczej, Kraków 1999.
2. Nikitorowicz J., Kreowanie tożsamości dziecka, Gdańsk 2005.
3. Nowak-Łojewska A., Od szkolnego przekazu do konstruowania znaczeń: wiedza społeczna młodszych uczniów z perspektywy nauczyciela, Zielona Góra 2011.
4. Rzeźnicka-Krupa J., Inny w edukacji..., [w:] Paradygmaty współczesnej dydaktyki, red. L. Hurło, D. Klus-Stańska, M. Łojko, Kraków 2009.
5. Wybrane problemy wczesnej edukacji, cz. 2, Klasy I-III, red. M. Suświłło, Olsztyn 1998.
6. Jakowicka M., Wzbogacanie doświadczeń uczniów w kontaktach ze środowiskiem, Warszawa 1995.
7. E.li.J. Frątczakowie, Edukacja ekologiczna uczniów klas I-III, Oficyna Wydawnicza TUVEX, Pabianice 1993
8. Praca nauczyciela i ucznia w klasach I-III, RED. M.Lelonek, T.Wróbel, WSiP, Warszawa 1990

Literatura uzupełniająca

1. Grzybowski P., Spotkania z innymi, Kraków 2011.
2. Kruszek K., Optymalne metody w nauczaniu środowiska społeczno-przyrodniczego, „Życie Szkoły” 1997, 8.
3. Kwiecień J., Wycieczka i wywiad w nauczaniu środowiska społeczno-przyrodniczego, „Życie Szkoły” 1991, 9.
4. Łukaszewicz R.M., „Leczenie głupoty” i... czyli salony edukacji ekologicznej NATURAmy, Wrocław 1996.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Iwona Kopaczyńska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 26-11-2019 21:09)